

Interjú

AZ AGRÁRHITELEZÉS STRATÉGIAI SZEREPE

Az OTP Bank meghatározó partneri körét alkotják a különféle méretű mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások. A bank a megváltozott makrogazdasági és agrárpiazi körülmények közepette is kiemelkedő üzleti lehetőséget lát a szektor finanszírozásában. Az agrárium várhatóan ismét növekvő hiteligényét a bank egyedi megoldásokkal, a vállalkozásokra szabott ajánlatokkal segíti, és nagy lehetőséget lát a KAP Stratégiai Terv pályázati projektjeinek megvalósításában. Az agrárügyfelek finanszírozási igényeinek kiszolgálásában pedig a bank az alapítványi kezességvállalásra aktívan támaszkodik. Ezen témákról beszélgettünk Szabó Istvánnal, az OTP Bank agrárgazdasági értékesítési igazgatójával.

Miként változtak az agrárhitelezés kockázatai az elmúlt időszakban?

Jelenleg a magyar agrárszektor a korábbiaknál nehezebb időszakon megy keresztül. Megváltoztak a kockázati elemek, így a gazdálkodók profittermelő képessége kapcsán alaposabb átvilágításra van szükség. A banki finanszírozás alapkövetelménye, hogy a gazdálkodók mennyire képesek költségeik növekedését az árakon keresztül elismertetni, biztosítva a profittermelő-, ezáltal a hiteltörlesztési képességüket.

A kockázat mérlegelése persze a mezőgazdasági vállalkozásoknál korábban is fontos szempont volt, azonban az utóbbi pár évben még nagyobb súlya lett, számos kedvezőtlen hatás érte ugyanis az agrárszektor. 2020-ban és 2021-ben a Covid-járvány, 2022-ben a súlyos aszály, valamint az orosz-ukrán háború kirobbanása, majd az inputárak elszabadulása nehezítette meg az agrárvállalkozások helyzetét. 2023-ban az ukrán termékek uniós piaci megjelenésével, a terménypiaci árak ingadozásával, a hitelkamatok emelkedésével, majd 2024-ben az ország keleti területeit sújtó aszályval kellett szembenéznie a mezőgazdaság szereplőinek. Ebben az évben a szántóföldi növénytermesztésben is látunk kockázatot, az ország két részre szakadt, a terményárak és az aszály nagyon hátrányosan érintik az ország keleti részét, és sok esetben, akik nem rendelkeznek megfelelő tartalékkal, ott a 2024 is nehéz év lesz.

Az időjárásban, a hozamokban, az árakban, a globális piacokban és más, a gazdálkodást befolyásoló tényezőkben rejlő bizonytalanságok mind jelentős ingadozásokat okozhatnak a mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek eredményes működésében, és ez a banki finanszírozásnak is komoly kihívást jelent. Azt tapasztaltuk, hogy az ügyfelek adósminősítése romlott a külső körülmények

SZABÓ ISTVÁN

A MOST MEGNYÍLÓ TÁMOGATÁSI
FORRÁSOKNAK AZ ÁGAZAT HOSSZÚ
TÁVÚ VERSENYKÉPESSÉGÉNEK
MEGALAPOZÁSÁT KELL SZOLGÁLNIUK.

hatására, így a kockázatok főbb típusait (termelési, pénzügyi, piaci, intézményi, személyi kockázat stb.) minden ügyfélnél szükséges felmérni, de ez nem azt jelenti, hogy félelmeink lennének az agrárvállalkozásokkal kapcsolatban. Eddig is és ezután is együttműködünk velük a céljaik megvalósításában. Amennyiben ismerjük az ágazat sajátosságait és az agráriumban tevékenykedők kihívásait, akkor meg tudjuk oldani a finanszírozásukat, sőt segíteni tudjuk ügyfeleinket a kockázataik kezelésében.

A mezőgazdaság finanszírozását meghatározzák a kedvezményes hitelkonstrukciók. Hogyan alakul a támogatott termékek és a piaci alapú hitelezés iránti kereslet?

A makrogazdasági pálya és a kamatkörnyezet a korábbi évekhez képest megváltozott. Hullámzóbbá vált például a forint-árfolyam alakulása, megnőtt az infláció, amelynek visszaszorítása zajlik jelenleg, továbbá nőtt, majd fokozatosan mérséklődött a jegybanki alapkamat. A bizonytalanságok hatására pedig az üzleti és a fogyasztói bizalmi indexek is romlottak. Az olcsó hitelek ideje, amely a korábbi éveket jellemezte, most lezárult. Maradtak ugyan kedvezményes konstrukciók, mint például az Agrár Széchenyi Program termékei, de a piaci alapú hiteleknek nagyobb lett a súlya. Az agrárágazat finanszírozása az előttünk álló időszakban is az egyik fő banki prioritásunk marad, de az előbbi folyamatokhoz a kereskedelmi bankoknak, így az OTP Banknak is alkalmazkodnia kell. A gazdálkodók hitelkereslete az elmúlt időszakban inkább az átmeneti likviditási problémák kezelését célozta, a beruházási hitelkereslet pedig mérsékeltebb lett. A teljes agrárhitel állomány 2023 harmadik negyedévéig stagnál, enyhén csökken. A gazdálkodók hitelkereslete az új uniós vidékfejlesztési program megvalósításakor, a támogatói döntések meghozatala után vehet újabb lendületet.

Az uniós támogatások hogyan használhatók fel az agrárium versenyképességének és szerkezetváltásának előmozdításához?

2024-től az agrár- és vidékfejlesztési támogatások révén több ezermilliárd forintnyi forrás áll a gazdák rendelkezésére. Ez az összeg elegendő a hozzáadott érték növelésére, az élelmiszer-termelés fenntarthatóságának erősítésére, a hazai gazdaság- és vidékfejlesztési célok megvalósítására, valamint az uniós zöld elvárások egyidejű teljesítésére is. A program összetettségét jól mutatja, hogy a nyilvánosságra hozott menetrend szerint összesen csaknem 70 egymástól független pályázati lehetőség közül választhatnak az agrárium szereplői.

Az OTP Bank tapasztalatai alapján az elmúlt két évben jelentősen megnöttek a termelés költségei, így emiatt ennek finanszírozására volt nagyobb igény a mezőgazdaságban, és a fejlesztések tekintetében volt visszafogottabb a hitelkereslet. A KAP Stratégiai Terv keretében számos olyan pályázat lesz, amelyeknek középpontjában a generációs megújulás és az üzemfejlesztés áll majd. A korábban népszerűnek számító felhívások alapján biztos vagyok abban, hogy az érdeklődésből nem lesz hiány a vállalkozások részéről, mi pedig továbbra is partnerei vagyunk a pályázóknak. Úgy gondolom, hogy finanszírozói oldalról is hosszú távon kell elköteleződni egy beruházás mellett.

Az agrárvállalkozások többsége most kivár, és gőzerővel tervezi, szervezi a beadandó pályázataikhoz kapcsolódó projekteket. Mivel a támogatások jelentős része utófinanszírozású, a gazdáknak fontos kérdés, hogy hogyan tudják áthidalni a pályázati források érkezése és az azok megítélése közötti időszakot. Az OTP Bank ebben az időszakban is likviditást biztosít ügyfeleinek, erre több finanszírozási megoldás is rendelkezésre áll.

Pályázatíró társaságunk, az OTP Hungaro-Projekt országjáró körút keretében a gazdák számára bemutatta a KAP Stratégiai Tervben látható változásokat. Fontosnak tartjuk, hogy az ügyfélkapcsolat ne egyszerűen egy pénzügyi vagy számlavezetői kapcsolat legyen, hanem szakmai tanácsadóként működünk együtt az ügyfeleinkkel. Azt látjuk, hogy az elmúlt 2-3 év piaci turbulenciái miatt a gazdálkodók és a kormányzat is fókuszáltabban, még hatékonyabban tervezi felhasználni a támogatási forrásokat. Ez most egy nagy lehetőség. A KAP-ot érintő jövőbeli reformtörekvések miatt ugyanis elképzelhető, hogy hasonló nagyságrendű, széles körű fejlesztésekhez használható uniós forrás nem fog rendelkezésre állni a 2028-at követő időszakokban. Így, a most megnyíló támogatási forrásoknak az ágazat hosszú távú versenyképességének megalapozását kell szolgálniuk.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása hogyan segíti az agrárszektor szereplőit abban, hogy a kedvezményes feltételű forrásokhoz hozzájuthassanak?

Az agráriumban a hitelek bedőlési aránya továbbra is kedvező. A banki portfólió áttekintésekor is azt tapasztaljuk, hogy függetlenül a mérettől, alacsony a problémás ügyletek száma a hitelállomány nagyságához képest. A kisebb és a bankok számára kockázatosabb agrárvállalkozások finanszírozásának esetében az AVHGA szerepvállalása szinte elkerülhetetlen. Az intézmény megbízható partnerként áll a gazdák és a bankok mellett, hosszú évek óta erősítve ezen gazdasági szegmens hitelképességét. Önerőből kevesen tudnak jelentős beruházásokat megvalósítani, ezért is szükséges a fejlesztési és a folyó gazdálkodási finanszírozáshoz való hozzáférés megkönnyítése, amelyhez az AVHGA kezessége nagymértékben hozzájárul. Az alapítvány folyamatosan nyomon követi az agrárium aktuális folyamatait, elemzi a felmerülő nehézségeket, keresi a problémák megoldási lehetőségeit, és arra törekszik, hogy az Agrárminisztériummal és a bankokkal együttműködve a legkedvezőbb konstrukciókat dolgozza ki a gazdák számára.

A jövőbeni agrárfinanszírozás szempontjából kedvező fejlemény, hogy a KAP Stratégiai Terv nemcsak a beruházási ráfordításokat támogatja, hanem a kamatköltségeket is, ezzel előnyös irányba mozdítva a támogatott projekteket megvalósító gazdálkodók cash-flow-ját, illetve a kockázatvállalási döntést megkönnyítve a kezességi díjat is. Így a pályázók, beruházási hitelt felvevő gazdák, vállalatok számára a hitelgarancia akár ingyenes is lehet, a banki oldalon pedig ez jelentősen megerősíti a biztosítéki kört, ami különösen a projekt megvalósítása során lehet lényeges. Az uniós pályázati felhívásokhoz kapcsolódó kamat- és garanciadíj-támogatásnak köszönhetően több projekt válhat megvalósíthatóvá.

Milyen stratégiai célt tűzött ki maga elé a bank az agrárszektor finanszírozásában?

Összességében 2024-ben és a jövő évben az agrárhitel-állomány stagnálására, 2026-tól pedig annak fokozatos növekedésére számítunk. A KAP Stratégiai Tervhez kapcsolódó pályázati támogatások forrásai csak részben fedezik a tervezett beruházások költségét, a fennmaradó részt önerőből, de jellemzően inkább hitelből finanszírozzák a pályázók. Emellett a folyó működés finanszírozásában is egyaránt számítunk a kisebb és a nagyobb ügyfelekre. Az agrárhitelek esetében az OTP Bank jelentős szereplője a piacnak, a szűken vett mezőgazdaságban pedig még nagyobb a piaci részesezésünk. Célunk a jövőre nézve, hogy meghatározó piaci pozíciókat megtartsuk, tovább erősítsük. Folyamatos termékfejlesztésünkkel a hitelezés további növekedését ösztönző finanszírozási megoldásokat alakítunk ki. Ehhez persze elengedhetetlen az ágazat alapos ismerete, illetve a bank és az ügyfelei közti bizalom.

Finanszírozás

AZ AGÁRSZEKTOR SZÁMÁRA TOVÁBBRA IS BIZTOSÍTOTTAK A KEDVEZMÉNYES DÍJÚ HITELKONSTRUKCIÓK

A hazai mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása, fenntartható fejlődésük és gazdasági növekedésük elősegítése kiemelkedő nemzetgazdasági érdek. Az agrárszektor működtetésében, fejlesztésének megvalósításában a Széchenyi Kártya Program keretein belül elérhető Agrár Széchenyi Kártya konstrukciók és az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ termék komoly segítséget nyújtanak, hiszen a támogatott, alacsony kamattal elérhető hitelek az agrárium teljesítményének növeléséhez is hozzájárulnak. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány támogatott díjű kezességvállalása már hosszú évek óta biztosítja az agrárvállalkozások számára ezen kedvezményes finanszírozási forrásokhoz való hozzájutást. A termékek révén felvehető hitel fő biztosítója az alapítványi készfizető kezességvállalás, melynek bevonása jelentős segítségnek minősül azokban az esetekben is, amikor a vállalkozó eszközei, ingatlanjai már jelzáloggal terheltek. Az agrárvállalkozások azonban vagyonelemeik tehermentesítése miatt is bevonják hiteleikhez a kezességét, hiszen azáltal ingatlanfedezetek mellett vagy akár anélkül kedvező díjon és feltételekkel tudnak forráshoz jutni. A vállalkozások által igénybe vett kamat-, kezelési költség- és kezességi díjtámogatás a hitel teljes futamidejére jár. A gazdák, hitelcéljukat figyelembe véve, igényelhetik továbbá a Programban hozzáférhető Széchenyi Mikrohitel MAX+

terméket is, amelyhez opcionálisan kérhetik az AVHGA kezességét. A hiteligénylésre a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének, a területi kereskedelmi és iparkamarák, illetve a KAVOSZ Zrt. regisztrált irodahálózatban van lehetőség, a kölcsön kihelyezésben pedig a legtöbb hazai hitelintézet részt vesz.

Támogatás

KERTÉSZETI BERUHÁZÁSOK TÁMOGATÁSA

A Közös Agrárpolitika Irányító Hatósága megjelentette a „Kertészeti üvegházakhoz, hűtőházakhoz kapcsolódó, és post-harvest fejlesztések támogatása” című (KAP-RD01a-RD01c-1-24 kódszámú) pályázati felhívást. A kiírás keretében támogatható a kertészeti termelőtevékenységet szolgáló létesítmények építése, fejlesztése, korszerűsítése; az úgynevezett post-harvest beruházások; az energiahatékonyság javítását célzó és a megújuló energiaforrást hasznosító technológiák fejlesztése. Mezőgazdasági termelők, valamint azok tagságával működő szövetkezetek, állami elismeréssel rendelkező együttműködések és a gyógynövénytermesztéshez kapcsolódó vállalkozások nyújthatnak be támogatási kérelmet. A rendelkezésre álló teljes támogatási összeg 50 milliárd forint, amelyből 30 milliárd forint a kertészeti ágazat fejlesztését szolgáló alapberuházásokat, 20 milliárd forint pedig a kertészeti ágazati zöld beruházásokat segíti.

A támogatási kérelmek beadására 2024. szeptember 24-étől nyílik lehetőség, több beadási szakaszban, így az első benyújtási időszak 2024. szeptember 24-étől október 7-éig, a második beadási szakasz pedig 2024. október 8-ától 21-éig tart. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás maximális összege 5 milliárd forint. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százaléka, a megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása esetén pedig legfeljebb 70 százaléka lehet.

Amennyiben a támogatási intenzitási szabályok lehetővé teszik, akkor a pályázó által elnyert vissza nem térítendő támogatás kiegészítéseként további kamat- és garanciadíj támogatást lehet igényelni a beruházások könnyebb megvalósíthatóságának érdekében.

Interjú

KISÁLLATTENYÉSZTÉS MESTERFOKON

A kisállattenyésztés hegyeit-völgyeit megjárta a Lab-Nyúl Kft. Miközben sokan tönkrementek, ez a vállalkozás végig talpon tudott maradni. Mára már az ágazat jelentős szereplője, és nem egy területen igazodási pont is a korábban házinyúltenyésztéssel, napjainkban pedig már libamájtermeléssel foglalkozó cég. Emellett különböző kutatási területeket és szolgáltatásokat is bekapcsolt a gazdasági tevékenységébe. Kustos Károly tulajdonos ügyvezetőt kértük a vállalkozás bemutatására.

1995-ben betéti társaság formájában alakult meg a vállalkozás. Fogalmazhatunk úgy is, hogy a Kisállattenyésztési és Takarmányozási Kutató Intézet (KÁTKI) volt a cég bölcsője, mert először az intézet nyúltelepén béreltünk istállót, majd a nyúl- és a baromfi-telep üzemeltetését is vállaltuk, emellett pedig voltak a Kaposvári Egyetemmel és a KÁTKI-val közös kutatásaink is. Később a kutatás-fejlesztés, mint gazdasági tevékenység integrálódott be a vállalkozásba, és javarészt nyúltenyésztési, takarmányozási, tartástechnológiai kutatásokat folytattunk. A baromfitenyésztés területén főleg az őshonos fajtákra alapozott kutatások tették ki a tevékenység nagy részét, de a tenyészállatok eladása biztosította a fő forrást. A pályázati támogatásokhoz természetesen mindig kellett önerő is, ezért erős gazdasági kényszer volt, hogy a kutatások eredményeit minél hamarabb realizáljuk a piacon, ami számos esetben korántsem volt egyszerű. Voltak olyan kutatási eredményeink, amelyeket a piac nem tudott megfizetni, például hiába állítottunk elő egy kiváló biológiai és termelési mutatókkal rendelkező fajtát, vagy éppen egy jobb tartási technológiát, ha az állattartók a piacon nem tudták realizálni a jó minőségből adódó előnyöket. Jelentősen megváltoztak azonban a lehetőségeink 1997-ben, amikor megvásároltuk az első nyúltelepet Nagyoroszi-ban, majd 2002-ben Alsótoldon is vettünk egy nagyobb telepet, ahol mélyalmos, szabadtartásos technológiával húsnylakat te-

nyésztettünk. Nagy eredménynek tartom, hogy sikerült egy nagyon igényes, speciális piac figyelmét felkelteni. A német HIPP Kft.-nek állítottunk elő alapanyagot bébiétel előállításának céljára, és rendkívül szigorú feltételeknek kellett megfelelni. Jellemzőként mondom, hogy minden évben auditálták a telepet és a vágóhidat, folyamatosan ellenőrizték a termékek minőségét. Az ellenőrzésről elmondható, hogy a HIPP németországi telephelyén a háromemeletes épület egy szintjén csupán laborok működtek, amelyek több mint háromszáz paraméter mérésére voltak alkalmasak. Nagy sikernek tartom, hogy semmilyen minőségi kifogást nem emeltek a termékeinkkel szemben. Végül azért szakadt meg a kapcsolatunk, mert a HIPP kereskedelmi, gazdaságossági okok miatt kilitásta a nyúlhúsból készült bébiételeket a termékei sorából. A felvevő piac ilyen drasztikus csökkenése miatt kénytelenek voltunk felszámolni ezt a tevékenységet. Ekkor kezdtük el a víziszárnyas tenyésztést, és így lépett egy új szakaszba a vállalkozás. Egy évig mulard kacsákat neveltünk az Integrál Zrt.-nek, majd áttértünk a libanevelésre és -tömésre, közben megvásároltuk a régi bábolnai szürkelúd törzset az Integrál Zrt.-től. Később Mátraderesckén is megvettük a törzstelepet, ahol most közel hétezer lúd van. Mindeközben béreltünk a közelben, Mátraballán is egy telepet három istállóval, amit most fogunk megvásárolni, és még tavalyelőtt vásároltunk két telepethelyet, az egyiket Püspökshilágyon, ahol libát fogunk nevelni, a másikat pedig Püspökhatvanban, ahol elindítottuk a libatömést. Azt tervezzük, hogy amíg a püspökshilágyi telepet nem tudjuk beüzemelni, kiadjuk termelőnek a kislíbákat, nevelés után behozzuk tömni, úgy kerül az Integrál Zrt.-hez. A szülőpár telepeinken évente 350 ezer libát állítunk elő. A kistermelőkkel együtt évente 250 ezer libát tudunk felnevelni és megtömni, a többi az Integrál Zrt.-nek adjuk el. A telepeinken a legkorszerűbb termelési és szervezési megoldásokat alkalmazzuk.

A libanevelés és -tömés valamikor tipikus kistermelői tevékenység volt. Hogyan lett ebből üzemi állattartás?

Mi terveztük vagy adaptáltuk magunknak a technológiát. Példaként mondom, hogy 30 ezer naposlibát, ami egyszerre 15 légtérben van, összesen három vagy négy ember lát el. Van egy gondozó, továbbá egy traktoros, aki géppel eltakarítja a trágyát, valamint egy másik munkavállaló pedig reggel és este szalmáz, egy tíz köbméteres tartállyal rendelkező, távirányítással működő szalmázó géppel befúvatja a szecskázott szalmát. A 700 négyzetméteres területet körülbelül 12 perc alatt szórja meg szalmával. Ugyanígy hatékony a tömési technikánk is, egy francia rendszerű, automata tömőgépünk van, a dolgozónak nem kell számolgatni, méregetni, hogy mennyi és milyen súlyú liba vár tömésre, és hogy mennyi takarmányt kell tömni, a dolgozó csak az elhullást jegyzi fel. A számítógépes program kiszámolja, hogy hány dekával növekszik az adag, a programnak megfelelően bekeveri a takarmánymasszát, és már indítja is a tömést. Ez a folyamat már nem olyan, mint egykor a kihelyezések idején, örökös vitákkal, hogy ki, milyen libát kap, nem beszélve arról, hogy mindenféle antibiotikumokkal,

KUSTOS KÁROLY

A LIBATENYÉSZTÉS A LEGNAGYOBB ÁGAZATUNK 1,5 MILLIÁRD FORINTOS BEVÉTELLEL.

fokhagymával és ki tudja milyen „csodaszerekkel” etették, itatták a libákat. Nálunk van a kukorica, az automata pedig hozzáadja a kukoricadarát, a premixet, majd a vizet. Mindig tudjuk, hogy 4,90 és 5,20 kilogramm közötti súlyban kapjuk a libákat, amire ráhizlalunk 2,20-at, és így 6,80-7,00 kilogrammosan mennek a vágóhídra. Rendszerszerűen gondolkodunk, így hatékonyabbak, azonban drágábbak is vagyunk, mint ahol termelőkhöz kihelyezve hizlalják a libát, de tudni kell, hogy ott bizonytalanabb a szervezés, és a költségek egy részét nem számolja a termelő.

Milyen jövő vár a libamájtermelésre? – kérdeztük Kustos Károlytól.

Pontosan kell látnunk, hogy folyamatosan visszaszorul a libamáj-termelés. Egykor évente 4-5 millió szürkeliba volt az országban, amiből 3-4 milliót tömtek, most 1,5 millió az éves mennyiség és még ezzel is komoly piaci gondok vannak, amit jelez, hogy 5 milliárd forintnyi készlet torlódik a vágóhídon. Szűkül a libamáj piaca, mert sok termelő áttért a kacsamáj termelésére. A kacsamaját olcsóbb előállítani, így a piacon versenyképesebb, hiszen a fogyasztók zöme nem tudja megkülönböztetni. A gyártók pedig a termékeket „kacsamáj” megjelölés helyett „hízott máj” címkével látják el, összemosva ezzel a kétféle árut. A leghagyományosabb és egykor legtöbb libamaját termelő franciák gyakorlatilag már régóta nem tömnek libát, csak kacsahizlalással foglalkoznak. Az egyik legnagyobb felvevő piac Izrael, ahol most a háorú miatt

erősen csökken a fogyasztás, hiszen elmaradnak a családi ünnepek, az esküvők és egyéb rendezvények, de Nyugat-Európában is visszafogják a kóser máj fogyasztását. Nekünk jelentős tétel, hiszen a 1,5 millió libából 500-600 ezer kerül a Jászberényi kóser vágóhídra. Mindent összevetve a kóservágás látszik a legbiztosabbnak.

Hogyan alakul a vállalkozás pénzügyi helyzete?

A libatenyésztés a legnagyobb ágazatunk 1,5 milliárd forintos bevétellel. A másik nagy terület a kutatásfejlesztés, ami 250-300 millió forintos árbevételt jelent. A CEVA-Phylaxia Oltóanyagtermelő Zrt.-nek a kezdetektől fogva – megbízások alapján – a megadott protokoll alapján vakcinafejlesztési kísérleteket végzünk. Egy éve kaptunk megbízást a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-től takarmányozási vizsgálatokra, ami 100 millió forintos bevételt jelent. Ezekén kívül közös kutatási pályázataink vannak a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen, valamint az Integrál Zrt.-vel. Egy ilyen gazdasági szerkezet esetén, ahol jelentős az ingatlanvagyon szerepe, és a termelés mellett nagy súllyal van jelen a kutatás és az ahhoz kapcsolódó szolgáltatás, fontos a biztos pénzügyi háttér folyamatos jelenléte. Ezt megtaláltuk a K&H Bankban. A pénzügyintézet minden területen figyelemmel kíséri a gazdálkodásunkat és igyekszik a számunkra kedvező kamatokkal hitelet nyújtani. Külön fontosnak tartom, hogy a bank biztonságra törekszik, aminek jele, hogy hiteleink az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességével biztosítottak.

A tervekről a következőket mondta az ügyvezető:

Egyik legfontosabb célunk, hogy a már meglévő, de még nem üzemelő telepeken elindítsuk a termelést. A püspökszilágyi nevelő telep kapacitásnövelése és fejlesztése céljából tavasszal vártunk az ÁTK-s pályázatra. Most már úgy látjuk, hogy össze tudjuk beadni a pályázatot, szeretnénk a telepeket korszerűsíteni, és az informatikai hátteret még tovább fejleszteni, például kutatási pályázatok esetében kamerával néznénk a libák testtömegét, amit a mesterséges intelligencia két százalék pontossággal tud mérni. Technikailag ezekre a területekre fókuszálunk. Másik nagy teendőnk a szervezeti rendszer tökéletesítése. Ma már ötven alkalmazott dolgozik nálunk, hirtelen növekedett a vállalkozás, amivel nem mindig tudott lépést tartani a szervezeti építkezés, a munkaszervezés. Ezen a területen is hatékony rendszert szeretnénk kialakítani, de sajnos behatárolja a lehetőségeinket, hogy nehéz megfelelő végzettséggel és gyakorlattal rendelkező szakembereket találni.

EGYIK LEGFONTOSABB CÉLUNK, HOGY A MÁR MEGLÉVŐ, DE MÉG NEM ÜZEMELŐ TELEPEKEN ELINDÍTSUK A TERMELÉST.

Támogatás

AZ AGRO-ÖKOLÓGIAI PROGRAM ELSŐ ÉVÉNEK TAPASZTALATAI

A múlt évben megújult zöld területalapú támogatás, az **Agro-ökológiai Program (AÖP)** 2023. évi kérelmei alapján közel 51 ezer termelő, mintegy 3,6 millió hektár után 92,5 milliárd forint támogatásban részesült. Az AÖP-támogatás hektáronkénti fajlagos összege elérte a 71 eurót, ami átszámolva hektáronként közel 28 ezer forint kifizetést jelentett az érintett termelők számára. A KAP Stratégiai Terv keretében bevezetett új, a gazdálkodók számára önkéntesen választható támogatási jogcím valamennyi földhasználati kategóriában olyan agronómiai és gazdálkodási gyakorlatok elterjedését hivatott ösztönözni, amelyek kedvezően hatnak a talajállapatra, a vízviszataratásra és a biológiai sokféleségre, a beporzók életkörülményeire.

Az AÖP első tanulóéve – a jövőre tekintettel is – fontos tanulságokkal szolgált. Több gazdálkodási gyakorlat betartása még nehézséget okozott a termelőknek, így a talajtakarás szántón, a forgatás nélküli

talajművelés, a mikrobiológiai készítmények vagy kondicionálók alkalmazása szántón, a méhbarát növényvédelem, az extenzív gyepek legalább egyszeri kaszálása, a gyepterületek megőrzése, az ültetvények talajtakarása évelő növényzettel vagy gyeppel. Akadtak olyan esetek is, amikor a termelők adminisztratív mulasztást követtek el, például késedelmes vagy pontatlan volt az agrotechnikai bejelentés. 2024-ben mindezek miatt a gazdálkodóknak fokozott figyelmet célszerű fordítaniuk a szükséges bejelentésekre és adatrögzítésekre, amelyek több gazdálkodási gyakorlat esetében az egyetlen objektív ellenőrzési, igazolási eszközként szolgálnak. Egyúttal az Agrárminisztérium az eddigi végrehajtási tapasztalatok alapján változtatott az AÖP adminisztratív kötelezettségeinek teljesítési lehetőségein, finomította az ezekhez fűződő jogkövetkezményeket, továbbá a választható gyakorlatok köre is bővült, például a gyepek és az ültetvények esetében.

AGRÁR-KÁRENYHÍTÉSI ALAP

A gazdálkodók a 2024. évben is számíthatnak arra, hogy az esetleg bekövetkezett mezőgazdasági károk után kárenyhítő juttatásban részesülnek. A mezőgazdasági termelők és az állam befizetéseiből, valamint a tavaly fel nem használt forrásokkal együtt már mintegy 25

milliárd forint áll rendelkezésre a 2024-es Agrár-kárenyhítési alapon, amelyet ettől az évtől további 10 milliárd forint uniós forrás is kiegészít majd.

A mezőgazdasági termelő kárenyhítő juttatásra abban az esetben jogosult, ha

- a jogszabályban foglaltak szerint határidőben, elektronikusan megtette a kárbejelentését;
- a kárt ténylegesen az időjárási esemény okozta;
- a termelőnél a növénykultúra 30 százalékos meghaladó hozamcsökkenését és 15 százalékos meghaladó hozamérték-csökkenését az agrárkár-megállapító szerv igazolta;
- a termelő a kincstár által megállapított kárenyhítési hozzájárulást szeptember 15-éig megfizette;
- a kárenyhítő juttatás iránti kérelmet 2024 novemberében, legkésőbb annak végéig benyújtja.

A bejelentett károkat az Agrárkár-enyhítési alap legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százalékáig kompenzálja, amennyiben a termelő rendelkezik az első kéresemény előtt megkötött, díjrendezett és legalább a referencia hozamértékének felére kiterjedő növénybiztosítással vagy a tárgyévben tagja a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszernek. Ha ezek a feltételek nem teljesülnek, akkor a termelő az őt megillető kárenyhítő juttatás felére lehet jogosult.

AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTÁNY

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingósággal vagy ingatlanl rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

Támogatás

A FELDOLGOZÓ ÜZEMEK FEJLESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A Közös Agrárpolitika Irányító Hatósága a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX.13.) AM rendelet alapján közzétette a „**Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása**” című (KAP-RD04a-RD04b-2-24 kódszámú) pályázati felhívást. A konstrukció keretében a következő tevékenységek támogathatók: közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése; új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, beleértve az információs és kommunikációs technológiák beszerzése; immateriális beruházások, vagyis a projekt céljához köthető számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek megszerzése. A pályázati kiírásra a mezőgazdasági termékek értéknövelését és piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést és/vagy kapcsolódó zöld beruházást megvalósító vállalkozások jelentkezhetnek. A támogatási keretösszeg 50 milliárd forint, amelyből 45 milliárd

forint a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztések, 5 milliárd forint pedig a zöld beruházások támogatására szolgál.

A támogatási kérelmek benyújtására **2024. augusztus 13-ától** van lehetőség, több beadási szakaszban. Az első benyújtási időszak így **2024. augusztus 13-ától 26-áig**, míg a második benyújtási szakasz **2024. augusztus 27-étől szeptember 9-éig** tart. Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 200 millió forint. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százaléka lehet. Az ökológiai minősítéssel rendelkező terméket előállító kedvezményezett 10 százalékkal megemelt támogatási intenzitásra jogosult. A pályázó által elnyert vissza nem térítendő támogatás kiegészítéseként további kamat- és garanciadíj-támogatás lehet igényelni a beruházások könnyebb megvalósíthatósága érdekében, de a támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65 százalékot.

A FELDOLGOZÓ ÜZEMEK KOMPLEX FEJLESZTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A Közös Agrárpolitika Irányító Hatósága meghirdette a „**Feldolgozó üzemek komplex fejlesztésének támogatása**” című (KAP-RD04a-RD04b-1-24 kódszámú) pályázati felhívást. A pályázat keretében a mezőgazdasági termékek értéknövelését és piacra jutást megalapozó technológiai fejlesztést és/vagy kapcsolódó zöld beruházást végrehajtó vállalkozások nyújthatnak be támogatási kérelmet. A konstrukció az alábbi tevékenységek támogatását teszi lehetővé: új gépek és eszközök, technológiák, beleértve az információs és kommunikációs technológiák beszerzése; immateriális beruházások, vagyis a projekt céljához köthető számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek megszerzése; közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. A támogatási keretösszeg 150 milliárd forint, amelyből 145 milliárd a technológiai fejlesztést célzó beruházásokat, 5 milliárd forint pedig a kapcsoló zöld beruházásokat segíti.

ökológiai minősítéssel rendelkező terméket előállító kedvezményezett azonban 10 százalékkal megemelt támogatási intenzitásra jogosult. A pályázó által elnyert vissza nem térítendő támogatás kiegészítéseként további kamat- és garanciadíj-támogatás lehet igényelni a beruházások könnyebb megvalósíthatósága érdekében, de a támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65 százalékot.

A támogatási kérelmek benyújtására több beadási szakaszban, **2024. szeptember 17-étől** van lehetőség. Az első benyújtási időszak **2024. szeptember 17-étől 30-áig**, a második benyújtási szakasz pedig **2024. október 1-jétől 14-ig** tart. Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás minimum 200 millió forint, a technológiai fejlesztés esetében legfeljebb öt, a zöld beruházásoknál maximum 1 milliárd forint lehet. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százalékát érheti el, az

ERDŐK ÁLLOMÁNYNEVELÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A Közös Agrárpolitika Irányító Hatósága nyilvánosságra hozta a „**Fiatal erdők állománynevelésének támogatása**” című (KAP-RD40-1-24 kódszámú) pályázati felhívást. A felhívás keretében támogatás nyújtható a fiatal erdők ápolására, tisztítására és törzsnyesésére. Támogatási kérelmet nyújthat be az érintett fiatal erdőrészletre jóváhagyott erdőtervvel rendelkező, az erdészeti hatóság által az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény alapján nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó. A vissza nem térítendő egységköltség alapú

átalány támogatás mértéke az erdészeti tevékenységtől függően legalább 99 és legfeljebb 193 eurónak megfelelő hektárra vetített forintösszeg. Pályázónként a támogatás maximum 50.000 eurónak megfelelő forintösszeg lehet. A támogatási kérelmek benyújtására **2024. szeptember 4. és 2025. szeptember 22. között**, négy szakaszban van lehetőség. Ebből kettő esedékes ebben az évben: **szeptember 4. és 17.**, illetve **novemberben 6. és 19. között**. A felhívás meghirdetésekor a rendelkezésre álló támogatási keretösszeg 3,9 milliárd forint.

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY (AVHGA) KEZESSÉGE SEGÍTI A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROJEKTEK MEGVALÓSÍTÁST

Az elmúlt időszakban egymás után jelentek meg a KAP Stratégia Terv alapján a különféle vidékfejlesztési támogatási pályázatok. 2024. év márciusában kezdődött el az új pályázati felhívások és támogatási jogcímek meghirdetése. Az elsők között a Natura 2000 gyepterületek és erdőterületek után vehető igénybe kompenzációs támogatás, illetve a mezőgazdasági biztosítások után járó díjtámogatás feltételeit tartalmazó felhívás jelent meg. Ezután az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó konstrukció közzétételére is sor került, majd az állat genetikai erőforrások megőrzését szolgáló,

illetve a szarvasmarha állatjóléti támogatás felhívása jelent meg. A tavasz végén a mezőgazdasági és élelmiszeripari beruházások pályázati csomagjai is napvilágot láttak, amelyek magukba foglalják az élelmiszeripari, a borszási, a takarmányipari fejlesztések támogatását. A nyár elején megjelentek a kertészetek és az állattartók beruházásait segítő felhívások is. Várhatóan az év második felében készül el, többek között a generációváltást segítő felhívás, a precíziós gazdálkodást, a terménytisztítás-szárítás technológiai megújulását segítő támogatás dokumentációja. A meghirdetett pályázatok egyaránt lehetőséget biztosítanak a mikro-, kis- és középvállalkozások, a nagyvállalatok, illetve az élelmiszerfeldolgozó vállalkozások számára, hogy termelésüket és piacra lépésüket hatékonyabbá tegyék, hozzáadott értéküket növeljék, megalapozzák a fenntartható gazdálkodást, és megfeleljenek a zöld elvárásoknak.

A vidékfejlesztési célok megvalósításában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának - ahogy korábban - most is alapvető szerep jut majd. Az AVHGA kezességnyújtó tevékenysége jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a bankok aktív hitelezési tevékenységgel alapozzák meg a hazai élelmiszer-gazdaság és a vidék előrelépését. A fejlesztési projektek ugyanis magasabb hányadban valósulhatnak meg, ha a támogatásokat kedvezményes kezességvállalás egészíti ki, hiszen az agrárszektor pályázataival kapcsolódva nagyobb a banki finanszírozói kockázatvállalási hajlandóság. A vidékfejlesztési projektek finanszírozásához kapcsolódó hitelintézeti termékek (támogatás-megelőlegező és beruházási önerő hitelek, kiegészítő forgóeszközhiteltek) kidolgozásában és nyújtásában egyaránt segítő szerepet játszik az AVHGA kedvező feltételű kezessége. Az alapítványi kezesség jelentősebbé válik az előző pályázati ciklusban betöltött szerepéhez képest, hiszen abban az esetben, ha a támogatási intenzitási szabályok alkalmat adnak rá, akkor a pályázó által elnyert vissza nem térítendő támogatás kiegészítéseként további kamat- és garanciaadíjtámogatáshoz lehet hozzájutni, segítve a beruházások gördülékenyebb megvalósíthatóságát.

AZ AVHGA KEZESSÉGNYÚJTÓ TEVÉKENYSÉGE JELENTŐSEN HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY A BANKOK AKTÍV HITELEZÉSI TEVÉKENYSÉGGEL ALAPOZZÁK MEG A HAZAI ÉLELMISZER-GAZDASÁG ÉS A VIDÉK ELŐRELÉPÉST.